سنجش موقعیت فناوری‌های هوافضایی کشور

سید مهدی فرحی[۱،*]، عباس ابراهیمی[۲]، وحید آقایی ویشکی[۳]

رییس سازمان صنایع هوافضا و رییس ستاد توسعه فناوری هوافضا

مشاور ستاد توسعه فناوری هوافضا ebrahimi_a@ae.sharif.edu

کارشناس ستاد توسعه فناوری هوافضا v.aghaee@gmail.com

چکیده

ارائه الگوی شناسایی و ارزیابی وضعیت موجود یا موقعیت فناوری، نخستین گام در برنامه‌ریزی کلان و مبنایی برای طراحی چشم‌انداز و وضعیت مطلوب آن فناوری است. در این مقاله الگویی برای ارزیابی موقعیت فناوری‌های هوافضایی کشور ارائه شده است. ابتدا ادبیات موضوع و اهمیت و جایگاه ارزیابی موقعیت فناوری در مدیریت سازمان تبیین شده است. همچنین مروری بر فعالیت‌های صورت‌گرفته در خصوص شاخص‌های کلان ارزیابی علم و فناوری داخل کشور و دنیا انجام شده است. در انتها با توجه به ویژگی‌های متمایز فناوری‌های هوافضا نسبت به سایر فناوری‌ها مانند هزینه‌بر بودن، پیچیدگی و زمان‌بر بودن، همچنین نگاشت نهادی هوافضا در کشور، شاخص‌های پیشنهادی جهت ارزیابی این فناوری‌ها و شیوه توزیع آن‌ها ارائه شده است. بر اساس این الگو امکان سنجش موقعیت فناوری‌های هوافضایی کشور وجود خواهد داشت.

واژه‌های کلیدی: مدیریت فناوری، سنجش، موقعیت فناوری، هوافضا

۱- مقدمه

مبحث هوافضا در کشور از اهمیت خاصی برخوردار است و نقش برجسته هوافضا در امنیت ملی، قدرت بازدارندگی و کسب دانش پیشرفته باعث شده است تا این فناوری همواره مورد توجه ویژه قرار گیرد، مساله‌ای که در بسیاری از کشورهای دیگر خصوصا کشورهای پیشرفته قابل مشاهده است. نیاز کشور و خلاء مدیریت یکپارچه در این فناوری استراتژیک باعث شده است تا در سال‌های اخیر فعالیت‌هایی در کشور در جهت ادغام و یا ایجاد نهادهای جدید انجام شود که از آن جمله می‌توان به شکل‌گیری ستاد توسعه فناوری هوافضا اشاره نمود.

بررسی جامع و یکپارچه فناوری هوافضای در کشور از اقداماتی است که تاکنون بطور شایسته و بایسته به آن پرداخته نشده است. حرکت به سمت تعیین اهداف کلان و تدوین سند راهبردی از اقداماتی است که برای مدیریت یکپارچه این بخش توسط ستاد مذکور در حال انجام است. داشتن شناخت از وضعیت صنعت هوافضای کشور گام اول برای دستیابی به توان مدیریت اثربخش است. به علت اهمیت فناوری در ماموریت این حوزه، سنجش وضعیت فناوری از اولویت بیشتری برخوردار است. در این مقاله الگویی برای سنجش موقعیت فناوری‌های هوافضایی کشور ارائه می‌شود که گامی مهم برای شناخت موقعیت مطلوب و به دنبال آن برنامه‌ریزی کلان برای دستیابی به اهداف صنعت هوافضای کشور است. همچنین برای کنترل